

[Jensen (Gørding).]

Løn til vore lavest lønnede Præster. Der er sikkert lige saa god Grund hertil i Aar som i Fjor, men jeg indser godt, at det i Aar er endnu vanskeligere at imødekomme et saadant Krav. Derimod bliver det sikkert aldeles nødvendigt at yde Præster med flere Kirker paa Landet en højere Befordringsgodtgørelse, og jeg henstiller, at den højtærede Kirkeminister tager det under villig Behandling.

Valdemar Sørensen: Ved Omtalen af Prisforholdene har tidligere Talere nævnt Tallet 236 som Pristallet for Oktober 1939. Imidlertid hviler de Beregninger, der har ført til dette Tal, som bekendt paa Varepriser saa langt tilbage som Juni Maaned 1914, et Grundlag, som maaske stadig kan have sin teoretiske, videnskabelige Interesse, men dog er hentet saa dybt i de økonomiske Fortidslag, at det kun kan være Museum for os andre.

Vil man fastholde et Billede af Prisforskydningerne under det sidste Aars Krigsøkonomi og deres Virkninger, navnlig paa Leveforholdene for den Del af Befolkningen, der lever af Løn, er der et langt bedre Udgangspunkt i Statistisk Departements nyere Beregningsbasis, Priserne i 1935. Sættes Pristallet for dette Aar til 100, var det i Oktober 1939, nogle Uger efter Krigens Udbrud, oppe paa 111, men er i Oktober 1940 vokset til 145, hvad der giver en Stigning paa godt 30 pCt. i Aarets Løb. Af de enkelte Poster paa det Husholdningsbudget, der er Procentberegningens Raamateriale, viser de aarlige Udgifter i Forhold til Oktober i Fjor en Opgang paa 62 pCt. for Brændsel og Lys, for Klæder og Fodtøj 45 pCt., for Skatter og Kontingenter 40 pCt. Posten Andre Udgifter er steget med 31 pCt., Fødevarer med 30 pCt. og Bolig med 2 pCt. Regnet i Penge er Budgettets Udgifter i alt 4 964 Kr. i Oktober 1940 mod 3 808 Kr. i Oktober 1939. Der er saaledes en samlet Udgiftsforøgelse paa 1 156 Kr. for et Aar, og en Familieforsørger, der vil opstille sit Budget paa Grundlag af Oktoberpriserne i Aar, maa derfor vente et tilsvarende Underskud paa Regnskabet, saafremt der ikke skaffes Balance ved Nedskaering af Forbruget eller ved, at Lønnen har indhentet Priserne.

Hvordan forholder det sig nu hermed? Husholdningsbudgettets Udgifter paa 3 808 Kr., beregnet efter Priserne i Oktober 1939, svarede dengang nogenlunde til en Arbejderindtægt paa 75 Kr. om Ugen. Ved Overenskomst af 31. Oktober 1939 mellem Ar-

bejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund om Lønregulering efter Prisudviklingen blev der imidlertid straks givet et Tillæg paa gennemsnitlig 2 Kr. 50 Øre om Ugen, og paa Grundlag af Priserne i Januar 1940 kom der herefter en ny Lønforhøjelse paa omkring 5 Kr. om Ugen. Reguleringen efter Aprilpriserne blev derimod annulleret ved Lov, og det lovmæssige Tillæg paa 3 Kr. om Ugen, der gennemførtes i September for i nogen Grad at udligne de Prisstigninger, der blev Følgen af Kornpriserne Forhøjelse, vedkommer ikke det her behandlede Indtægtsbudget, eftersom de tidligere Lønreguleringer paa tilsammen 7 Kr. 50 Øre ugentlig satte Indkomsten op over de 80 Kr. om Ugen, ved hvilken Indtægt Loven har draget sit Skel mellem dem, der falder ind under Reguleringen, og de andre, der menes at kunne klare sig uden Lønforhøjelse.

Inden for Lovens Indtægtsgrænse har Tarifændringerne da i alt givet en Merindkomst paa 400 Kr. om Aaret rundt regnet, og lægger man da hertil, hvad Departementet beregner som Udgiftsbesparelse paa Rationeringen af Brød, Sukker, Kaffe, Te og Margarine, tilsammen 45 Kr. aarlig, vil Budgettets Underskud for en Arbejder med Helaarsbeskæftigelse derfor kunne nedsættes fra de 1 156 Kr. til 711 Kr. om Aaret, hvilket vil sige, at for at komme igennem maa han nedskære sit Forbrug med 14—15 pCt. Der er herved set bort fra den Indtægtsnedgang, der kan blive Følgen af Arbejdsfordelingen. Deltagelse heri kan vel medføre, at Lønnen gaar saa langt ned under de 80 Kr. om Ugen, at den ogsaa forhøjes med det lovmæssige September-Tillæg paa de 3 Kr., men i alt for mange Tilfælde er det givet, at hverken dette Tillæg eller Lovens Dagpengetakster kan udligne Indtægtsnedgangen ved de tabte Arbejdsdage.

Ser det under Priserne Bevægelse ikke lyst ud for Arbejderne, er der heller ikke noget glimrende ved Tjenestemændenes Stilling. Undersøger man de økonomiske Vilkaar, som en bestemt gift Tjenestemand i Hovedstaden levede under i Oktober 1939 paa sin Lønskalas øverste Trin, svarede hans Løn dengang vel ikke helt, men dog tilnærmelsesvis til Det statistiske Departements Husholdningsbudget paa 3 808 Kr., og tæller man dernæst alt sammen, hvad han nu har, Grundløn, Stedtillæg, ekstra Dyrtids- og Reguleringstillæg, bliver det omkring 4 000 Kr. om Aaret. Han har saaledes ved Reguleringen i første Halvdel af Aaret sammen med Besparelser paa Rationeringsvarerne, 45 Kr. om Aaret,